

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Meghalt Szinnyei József, a magyar nyelv legnagyobb tudósa

Forrás:

Ujság

Ujság
(Hely)

1943. 10. 16.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Szinnyei József

Idő

1943.

Személy

H

MEGHALT SZINNYEI JÓZSEF, A MAGYAR NYELV LEGNAGYOBB TUDÓSA

A magyar tudományos életnek mélységes nagy gyásza van. A legkiválóbb nyelvtudós, a Pázmány Péter-Tudományegyetem volt rektora, a Magyar Tudományos Akadémia legrégebb (1884-ben megválasztott) tagja, Szinnyei József több hónapig tartó gyengélkedés után, április 14-én, 86 esztendőskorában elhunyt. Európai nevű tudóst, a magyar nyelv legnagyobb ismerőjét és őrét, az ifjuságnak igazszívű barátját vesztette el az ország Szinnyei Józsefben.

Ha emberről el lehet mondani, hogy már gyermekkorában jegezte el magát a tudománnyal, ő az, akiről ezt elmondhatjuk. Már tizenhétéves korában rendes dolgozótlársa volt Beóthy Zsolt Athenaeumának, ahol irodalomtörténettel és művelődéstörténettel foglalkozott. Még nem volt egészen huszesztendőskor, amikor akadémiai jutalmat nyert egy művelődéstörténeti pályamunkájával. Később Budenz Józsefnek, a finn-ugor nyelvészet professzorának tanítványa lett, aki

nek hatása alatt teljesen a magyar és az összehasonlító nyelvtudományok szentelte munkásságát. 1879-ben állami ösztöndíjjal egy évet Finnországban töltött, innen hozott magának feleséget is, akivel hatvan éven át élt boldog házasságot. A finn nyelvet olyannyira elsajátította, hogy saját fordításában adhatta ki Szigligeti Cigány-át finn nyelven, azután magyar nyelvtant írhatott a finnek számára. Finnországról különben „Az ezertó országa” címen hatalmas könyvet adott ki, melyet a finnek ma is kultúrtörténeti forrásmunkájuknak tartanak. Ő írta meg a finn-magyar szótárt, melyet 1884-ben az Akadémia jutalommal tüntetett ki és annak íróját mindjárt tagjai közé is választotta, de tagságával tisztelte meg a helsinki-i finn irodalmi társaság és a finn-ugor társaság is.

1886-ban lett a kolozsvári egyetemen a magyar nyelv és irodalom tanára, 1893-ban pedig mesterének, Budenz Józsefnek katedráját foglalta el a budapesti egyetemen. 1923—24-ben ő volt az egyetem rektora s négy évvel később vonult

nyugalomba. De ekkor is tovább dolgozott. Az Akadémia főkönyvtárossá választotta s ezt a tisztét haláláig viselte. Mint az Akadémia nyelv- és széptudományi osztályának titkára, majdnem negyedszázadig volt Gyulay Pál utóda. Elnöke volt a Magyar Nyelvtudományi Társaságnak, alelnöke a Körösi Csoma Sándor Társaságnak, tagja a Finn és Norvég Tudományos Akadémiának, az Északi Tudóstársaságnak, a Tartui Egyetemi Anyanyelvi Társaságnak, a Szent István Akadémiának, tulajdonosa a Magyar Érdemrend csillagos középkeresztjének, a Signum laudisnak, a finn Fehér Rózsa Rend elsőosztályú középkeresztjének és tagja a magyar felsőháznak.

Munkái már forrásmunkának számílanak. A „Magyar nyelvhasználat”, az akadémiai nagyjutalmat nyert „Magyar Tájékoztató”, a „Magyarság eredete, nyelve és honfoglaláskori műveltsége”, egyetemek és középiskolák számára írt nyelvtanok, német és finn nyelvű magyar nyelvtanai számos kiadásban jelentek meg és közkézen forognak. Nyugodt lélekkel lehet elmondani, hogy négy évtizeden át az ő köny-

veiből tanult magyarul a magyar művelt középosztály. Évtizedeken át ő szerkesztette a Magyar Tudományos Akadémia nyelvészeti folyóiratát, a Nyelvtudományi Közleményeket.

Szinnyei Józsefet az Akadémia a maga halottjának tekintti, temetése április 16-án, délután négy órakor az Akadémia oszlopcsarnokából történik.